

החברותא

החברותא בשאון פנימי לחברים גליון מס 433 בס"ד ערש"ק פ"ר שלח (ספרי) כ"ד סיון תשע"ב

פנינים יקרים

ויהושע בן נון וכלב בן יפונה מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם (י"ד, ו) הרבי מקאצק פירש כי המרגלים היו נשיאים ומנהיגים היו לבושים באיצימלא דרבנן כיאה, כאשר הוציאו דיבת הארץ רעה, יהושע וכלב קרעו והפשיטו מהם את בגדי השרד באמרם מה לכם ללבוש בגדים כאלו כאשר הנכם מתנהגים כך.

(יגדיל תורה)

ויפול משה ואהרן על פניהם ... ויהושע בן נון וכלב בן יפונה מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם (י"ד, ו) וצ"ב מדוע רק יהושע וכלב קרעו בגדיהם, ואילו משה ואהרן הסתפקו בנפילה על פניהם? והתרוץ כי משה ואהרן היו בדרגא כזו שלא יכלו לראות רע אצל בני ישראל לכן גם במצב הרע שיהושע וכלב קורעים בגדיהם עדיין משה ואהרן נופלים על פניהם להתפלל עליהם.

אך בה' אל תמרדו ואתם אל תיראו וגו' כי לחמנו הם סר צלם מעליהם וגו' (י"ד, ט) כמו הלחם שלנו - המן נאמר בו וחם השמש ונמס כן ימסו מפנינו וממילא אל תיראו.

במדבר הזה יתמו ושם ימותו (י"ד, ל"ה) אפשר להסביר בדרך מליצה במדבר הזה על ידי הדיבור יתמו אפשר להגיע לתמימות-שלמות ושם ימותו - גם לתקלה ולכשלון אפשר להגיע על ידו, כל עליותיו וירידותיו של אדם תלויים באמרי פיו הן לרע והן לטוב כמ"ש (משלי יח) מות וחיים ביד לשון.

(רבי פנחס מקוריץ)

ויתאבלו העם מאד (י"ד, ל"ט) וצ"ב מפני מה בחטא העגל שהיה פשע חמור ע"ז ובכ"ז נתכפר לבני ישראל בתשובתם ואילו בחטא המרגלים שהיה פשע קטן יותר אף שמצינו ויתאבלו העם מאד התחרטו וחזרו בתשובה אעפ"כ לא נתכפר להם, אלא עיקר התשובה בחרטה להיותם כחרס הגשבר ובקבלה מכאן להבא לעשות רצון ה'. לכן בחטא העגל שהיה חטאם הראשון לא ידעו עדיין שישנה תקנה בתשובה לכן היתה תשובתם מעומק הלב, אבל בחטא המרגלים כבר ידעו שיש עצה לעשות תשובה כך שתשובתם לא היתה ממעמקי הלב לכן לא הועילה להם...

והגנו וענינו אל המקום אשר אמר ה' כי חטאנו (י"ד, ט) מה שלא התקבלה תשובתם משום שלא הכירו בחטאם, הם רק היו מוכנים להודות אשר אמר ה' כי חטאנו, השי"ת אומר שאנחנו חוטאים.

(בעש"ט יע"א)

ראשית ערסותיכם (פ"א, כ) ראשית ערסותיכם רומז על ימי הילדות שלא יאמר האדם הנה אנכי עוד רך בשנים ויש עת לכל חפץ כשאזקין אשוב לעבודת השי"ת, אבל עתה כתיב (קהלת יא) שמח בחור בילדותך, לזה אמר הכתוב לא כן, רק ראשית ערסותיכם תרימו תרומה, כי עיקר העבודה בימי הילדות והבחרות כשהאדם שלם בכוחו והוא הראשית לקדש מנעוריו.

חלה תרימו (פ"א, כ) מדוע נסמכה פרשת חלה לפרשת המרגלים. מאחר וחטא המרגלים גרם לפירודם, באה החלה ללמד בהפרשתה על האחדות כי בעשית הבצק נתאחדו חלקי הקמח לגוש אחד ובהפרשתה מתקנים החטא לחוסר האחדות בהודיה להשי"ת.

שלח לך (י"ג, ב) רש"י: מדעתך אני איני מצוה לך. רש"י מדייק ששילוח המרגלים היה ע"פ דעתו של משה, וכן נאמר בפירוש בפרשת דברים (א, כ"ג) וייטב בעיני הדבר. נשאלת השאלה איך קרה שיצא מכך סבל כזה? אמנם מפי עליון לא תצא הרעות, ההתעקשות לשלוח מרגלים נבע מחולשת בני ישראל באמונה הפשוטה, לכך התגלגלו הדברים שמחטא המרגלים ישארו ארבעים שנה במדבר במשך הזמן הזה התרגלו יותר ויותר לחיות עם האמונה הפשוטה.

(הרה"ק ר"ש מזויעל)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש זיע"א כ"ח ניסן תשל"ז ה'אלף ו'תשס"א.

433
1

- ב -

- א -

ואת זה אנו צריכים כולם לדעת. כי עד עתה, למרות שיש אצלנו כ"כ הרבה כאבים והכל שחור משחור, כבר עברו כך שנים רבות, אלפי שנים, ואנו עדיין לא הגענו אל ההכרה אליה אנו אמורים להגיע.

הרי כל אחד מחכה לגאולה הגדולה של משיח צדקנו, ולכל אחד יש איזה מושג מענינו של המשיח כפי שהמחשבות שלו מתארות לו, ועם כל זה המשיח לא בא, מפני שאין לנו כל מושג מהו ענינו של המשיח שצריך להתגלות בעולם, כאשר הרבש"ע יהיה השליט בעולמו וימלא כבודו את כל הארץ. כל הגלות הארוכה הזו והכאבים הנוראים שכולם סובלים, הכל למטרה אחת - שכל אחד יגיע שיכיר מרחוק את הריח של משיח.

אולם משיח הוא לא כפי שאנו מתארים לעצמנו, מה שכל אחד מתאר לעצמו זה מושג קלוש בלבד ממהותו של המשיח, יותר נכון: זה הדמיון שלו על משיח. כי אדם שמחפש דרך להיפטר מהיסורים, וחפץ לקרר את הכאבים שלו, או שנהיה מיואש עד הסוף, ורואה בעיניו שהכל גמור; או שהוא מנחם את עצמו עם משיח. אבל כל מה שאדם חושב ומה שהוא מדמה לעצמו אין בזה ממש, כי משיח הוא לא בגדר הגוף, וההשגה של משיח זה ענין מופשט. בכדי להשיג את ענין משיח צריך

האנשים שמתיסרים וסובלים הרבה שוקעים בשברון ויאוש גדול. הם רואים שהעולם הוא ללא סוף, והם מסתובבים אובדי עצות מרב דאגה - מה יהיה הסוף. להם נראה שהכל שחור, אך האמת היא שהיסורים הללו נועדו להביא את האדם אל הסוף הטוב.

האדם הוא "כי עפר אתה ואל עפר תשוב". וכמו כל דבר, גם לאדם יש סוף כאשר הוא הולך מן העולם, אך הסוף ההוא מר מאוד. כי כל אחד יודע - אם רק יקדיש רגע אחד לחשוב אודות המצב שלו - שאין מתום בבשרי מפני זעמך, אם רק לא רוצה לרמות את עצמו יכיר שאין בו כל שלימות, את כל המחשבות הרעות שלו הוא הוציא לפועל ופגם. אולם טבע האדם הוא לא לראות את החסרון של עצמו, הוא רואה רק את היאוש. ולמרות שאת החסרון איננו רואה, את היאוש הוא רואה גם רואה. היאוש לא נובע מהחסרון שלו, אלא בגלל הכאבים שהרבש"ע שלח לו.

את הכאבים הללו הרבש"ע שולח לכל יצור נברא, כדי שבאמצעותם יזכה להתהפך חזרה וילך בשלמות מן העולם, וביום הדין שיהיה לו הוא יבוא שלם אל המשפט. כי הסוף של האדם הוא "כי עפר אתה ואל עפר תשוב", ובאמצעות הכאבים הכי חזקים הוא מגיע אל התכלית הזו.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

433

אולם כל עוד שהמציאות של האדם לא התמוססה לגמרי, ויש לו עוד חיות של עצמו, של עולם הטבע; כל עוד שהוא לא מונח בפחד של הסכנה, הסכנה שמא ישכח את "מבשרי אחזה אלוקה" - אין לו כל מושג מה זה משיח. ה"משיח" שלו זה סתם מצות אנשים מלומדה. הוא סתם מדבר כל השנים, אבל את ההישג של משיח הוא לא יכול להשיג.

לכן המשיח עוד לא בא - כי אין לו אל מי להתגלות. אפילו שבודאי יש קיום למשיח בעולם הזה ובדור הזה - דור דור ודורשיו, אבל בכדי שהעם הזה יוכל להיגאל הוא צריך לחיות בהשגות, דהיינו שאינו חי במציאות הטבע, הוא חי רק בכדי להשיג את "מבשרי אחזה אלוקה", וכל עוד שהם לא חיים בהתפשטות הזו - אין למשיח אל מי לבוא. כי הוא בא בשביל המטרה לתת לעם להבין "מבשרי אחזה אלוקה", ובמצב הזה אין לו למי.

האדם להשיג בשלימות את מהותו, כמו שדוד המלך אמר "וחטאתי נגדי תמיד", אדם אינו יכול להגיע לשלימות האורות של משיח רק אם הוא מופשט לגמרי, כמו "במתים חפשי" - אדם שהוא לגמרי בהתפשטות מעצמו, וכבר אינו חי את עצמו, אם אין לו בעצמו שום דבר שלם, בבחינת "אין מתום בבשרי מפני זעמד", והוא לגמרי מופשט, או אז יוכל להבין מה פירוש המושג "משיח". כי הוא כבר לא חי עלי אדמות, למרות שהוא דורך על האדמה - המציאות שלו היא לא המציאות של האדמה.

לכל זה יביא באמצעות היסורים. הכאבים הגדולים הללו מביאים אותו להתפשטות הגשמיות, בבחינה של "וחטאתי נגדי תמיד", ובכך יגיע לדרגה שהוא כבר לא חי בעולם הזה כלל. הוא חי רק בהשגות, שהוא משיג מעצמו שיש מציאות שמחיה אותו - "ואתה מחיה את כולם". וכשהוא בבחינה הזו אז הוא הגיע בחייו אל הסוף, אל תכלית האדם - "עפר אתה ואל עפר תשוב".

המשך יבוא אי"ה

תזכורת חשובה - אין מזרזים אלא למזרזים

כל אלו שקבלו על עצמם לגמור מסכת זש"ס צצלי

לעילוי נשמת מו"ר ר' אשר זיע"א

עד ליום ההילולא צמחאי יום כיפור הצעל"ט תשע"ג

מתבקשים להזדרז ולגמור את אשר קיבלו צל"ג

משה להושע בן נון יהושע (י"ג, ט"ז) בתרגום יונתן מתרגם וכדי חמא משה ענוותנותיה קרא משה להושע בר נון יהושע. וצ"ב מה הקשר בין ענוותנותו של משה לשלוח המרגלים? אפ"ל ע"פ דרשת חז"ל עה"פ אלדד ומידד מתנבאים במחנה (י"א, כ"ז) עיין בפרש"י שהיו מתנבאים משה מת ויהושע מכנים את ישראל לארץ. חשש משה בענוותנותו שיהושע יעדיף להשאיר במדבר ויסכים לעצת המרגלים כדי שמשה ימשיך להנהיג. זה שתרגם יונתן כר חמא משה לענוותנותיה דיהושע, לכן התפלל משה על יהושע י-ה יושיעך מעצת מרגלים.

ומה הארץ אשר הוא יושב בה המוכה היא אם רעה (י"ג, י"ט) הדגשת היתר באה ללמדנו שמשה ביקש מהמרגלים להסתכל במוב. ולכן אף אם הארץ נראית בתחילה שלא במובה, מ"מ אל תמהרו להחליט כן אלא תשתדלו להעמיק ולהסתכל בה היטב או תזכו לראות את מובתה כי כשרוצים לראות טוב רואים טוב בכל מקום ובכל ענין.

ויבא עד חברון (י"ג, כ"ב) ממה שנאמר בלשון יחיד - ויבא דרשו חז"ל (סוטה לד) שפירש כלב והלך ונשתמח בחברון על קברי אבות, מובא בזה"ק (קנה ב) כאשר ראה כלב שמרע"ה התפלל על יהושע הבין שהנסיון גדול לכן סיכן עצמו והלך בשבילים ודרכים צדיקים לחברון מקום מגורי הענקים להתפלל על קברי אבות. הרי שהחשש של כלב שלא יבשל בעצת המרגלים היתה יותר גדולה מהפחד מן הענקים. (יגדיל תורה בשם התתם סופר)

ונגדי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם (י"ג, ל"ג) פרש"י שאמרו אנשים יש בכרמים כנמלים. ובמדרש מובא אמר להם הקב"ה וכי יודעים הייתם מה עשיתי אתכם בעיניהם (של הענקים) מי אמר לכם שלא הייתם בעיניהם כמלאכים. זאת אומרת שאם היו מאמינים בה' היו באמת בעיניהם כמלאכים ורק מחמת חסרון האמונה הושפלו גם בעיניהם להיות נראים כנמלים. (מתוך שפת אמת)

שהשמחה במעונם

הר"ר יוסף עוזרי ומשפ' לאירוס' הבן

הבה"ח נפתלי עוזרי לאירוסיו

הר"ר צבי הולד ומשפ' לאירוס' הנכדה

הר"ר אלכסנדר הולד ומשפ' לאירוס' הבת

הר"ר מרדכי קורנפלד ומשפ' לאירוס' הבת

הר"ר אשר ישעיה קרויס ומשפ' לנישואי הבת

הר"ר אריה מרדכי מורגשטרן לנישואי הבן

משפ' מורגשטרן לנישואי הנכד

משפ' ורשבסקי לנישואי הבת

הר"ר יוסף חזן ומשפ' לנישואי הבת

י"ל ע"י

מערכת החברותא
רח' ערני 3

☎ 02 - 5829688

פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

כוס תנחומים

הר"ר אלכס פרקש הי"ו ומשפחתו

על פטירת אמו מרת רחל בת ר' אשר זליג ע"ה

ת. נ. צ. ב. ה

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

